

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

A gyermekvédelem és a magyar tanítóság.

Írta: Hegedűs Zoltán.

A gyermekvédelem nagy jelentőségéről, az árva, elhagyott kisdedek, a serdülő ifjak felkarolásáról, a züllött és züllésnek indult gyermekek megmentéséről számos újságcikk, szebbnél-szebb beszédek hangzottak már el.

Elhangzottak s a levegő hullámai széles gyűrűkben vitték magukkal, a szép Magyarhon terséges rónáin, erdős, hegyes vidékek zeg-zúgos utain.

A nemes nagy eszme elindult hódító útjára. Elotte mindenki meghajolt, nagy horderejét felfogták, felismerték s a társadalom rétegeiben alakultak is egyes csoportok, akik egyesületeket alkotva, a szentcél szolgálatába szegődtek. Ilyen a Reiner L. püspök által Esztergomban szervezett kath. gyermekvédő egyesület.

E célra alakult Budapesten, «Az Országos Gyermekvédő Liga» s ennek vezetősége alatt több vidéki patronázs egyesület.

Megindult tehát a mentőakció!

Azonban, hogy az elért eredményt szemlélhetőleg bemutathassam, a közelmúlt rettenetes tengeri katasztrófájára, a «Titanic» esetére emlékeztetek, ahol a fuldoklók százai pusztultak el, a mentőcsónakok, a szakképzett matrózok s más mentőeszközök hiánya miatt.

Igy allunk ma mi is a meglevő patronázs-egyesületeinkkel. Az erkölcsileg megméltelyezettek, a züllés piszkos árjában fuldoklók ezrei és ezrei szemünk láttára pusztulnak, vesznek el a szennyes habokban, mert nálunk is kevés az egyesület, silányak a mentőeszközök és alig vannak szakképzett matrózok.

Milyen másként lenne, ha minden fuldokló hóna alá erős, ölelő kar nyulna, ha mindenik szerető hajlék alá jutna?... Ujja születnének, megtisztulna, felderülne a magyar közelet. A ma napirenden százával előforduló útonállás, betörés, rablás, gyilkolás lassankint megriktulna, munkába állnának a dolgos kezek s azok, akik ma «ami a tied az enyém is lehet» elvén élőködnek, a társadalom parazitái, megriktulnának, eltűnnének.

De, hogy az ideális eszme festet öltön, az ige testté valjon, e szent cél megvalósításához nemcsak szép beszédek, sem rendeletek, hanem a nemes munkát vállaló, felelős tevékeny egyének kelljenek.

És itt bármerre kutatunk, bár merre is keresünk, megfelelő egyéneket, e nagy kulturmissziót teljesítő munka megoldására nem találunk alkalmasabbakat,

mint a már képzettségénél, hivatásánál fogva, úgy-szolvan a praedesztinált népnevelőket: a magyar néptanítókat

Kultuszminiszterünk a «Néptanító Lapja» f. évi 15-ik számában kiadott rendeletében a patronázs-egyesületek felállítását, mint a néptanítóknak népnevelői hivatásával együtt járó kötelességet intézményesen kívánja biztosítani.

És most tegyük szívünkre kezünket s hallgassunk annak dobbanására! Mirol van itt szó?

Az elhagyott, züllésnek indult gyermekek, ifjak megmentéséről. Az írás is mondja: hogy Isten jobban örül egy megtért bűnösnek, mint száz igaznak!

Nyeresége a nemzetnek egy is, de ha 32.000 néptanító munkába lép, ha csak egyet-egyet is sikerül egy tanítónak megmenteni, sok ezerre szaporodik a jók, az igazak száma és ez kettősen számít, mert ugyanannyival fogy a bűnösöké. Mint a zsugori, ki önsanyargatása aran feltve gyűjti, felhalmozza koronáit, hogy azok fényében, tömegében gyönyörköd-hessék, úgy kell nekünk is, magyar néptanítóknak, még éhségünket is feledve, össze, egybegyűjteni a magyarság veszendő, züllésnek induló ifjúságát s kivonni a romlásból s a javulás útjára terelni, hogy a nem messze jövőben valóban felépíthessük az új, a hatalmas Magyarországot!

Ez a mi hivatásunk, ez a mi szent kötelességünk.

Azt tanítjuk, arra neveljük növendékünket, hogy: ha láttok egy veszendő kis madárkat, mentsetek meg; ha láttok egy kis vergődő méhecskét, szabadítsatok ki s a ha megbillent az oltovány, helyezze-tek vissza... és ha mi láttunk egy elhagyott gyermeket, egy romlásnak indult ifjút, veszni hagyjuk? Hisz oly kevesen vagyunk magyarok!

A légnagyobb tanítómester Jézus mondotta: «Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket!»

Mi sem mondhatunk mást!

Iskoláinknak keblökre kell ölelniök a társadalom ifjúságát kivétel nélkül s gondos kertész módjára kell, hogy ültetgessük, öntözgessük, oltogassuk, nyesegezzük, nemesítsük, a gondjainkra bizott apró eseményeket.

Nagy Széchényink ama mondasában: «olyan kevesen vagyunk magyarok, hogy még az apagyilkosoknak is meg kellene bocsátanunk», a magyarság számának csekélysége a különböző nemzetek számarányához képest, valóban megdöbbentő élesen van megvilágítva. Egyesült erővel kell tehát végre realépnünk a kijelölt egyedüli igaz útra, amelyen haladnunk kell, ha nemzetünk fennállását megérő-

síteni, biztosítani akarjuk. A mi munkánk nemcsak a gyermekek oktatása, hanem nevelése is. Ismernünk kell a gyermekek egyéniségét, hogy fejlődő lelket gondosan apólhassuk, fejleszthessük. Az erkölcsi és vallásos érzés felébresztése, a gyermek akaraterejének megszilárdítása, a hazugság kiirtása s az igazmondás beoltása, a felebaráti szeretet, az egymás iránti kölcsönös becsülés és a felsőbbek iránti tisztelet, parosulva a munkaszeretettel; ezek azok az erkölcsi oszlopok, melyeknek elérésére a tanító és nevelői munkásságnak törekednie kell.

E cél éréséhez nagy gonddal és tapintattal kell megvalósítani az eszközöket. A hiány a gyermek, annyifélek az eszközök; a fő az, hogy szeretettel neveljük.

Nemcsak a gyermek egyéniségét, hanem azt a milieut is ismernünk kell, a honnan növendékeinket nyerjük. A család és iskola szoros kapcsolatban, érintkezésben kell, hogy legyen egymással. Ma sok elmaradott szülő a tanítóban ellenségét látja, nem pedig gyermekének lelki szüleit. Hogy ez az állapot megszűnjön, a tanítónak kell a kezdeményező lépést megtennie. Szülői értekezletek egybehívása s az ott tartandó hasznos előadások a nevelői eljárásokról, a gyermekekkel való bánásmódról, folyton előttünk lebegő szülői példaadásról, a játszótársak megválasztásáról, az életrol vett gyakorlati példákkal illusztrálva, nem különben a szülőkkel otthonukban folytatandó jóakarató bizalmas megbeszélés; megismertetve, felhíva figyelmüket gyermekeik jó és rossz tulajdonságaira s ama eszközökre, melyekkel a jót fejleszteni, a rosszat megelőzni, gyógyítani cél-szerűen tartjuk, megteremti azt a a nélkülözhetetlen erkölcsi kapcsolatot, melynek gyümölcse leendő: a jól nevelt gyermek.

Nagy hiánya törvénykezésünknek az, hogy legalább az iskolák vezetőtanítóit hivatalból nem tagjai a községi képviselőtestületeknek.

A községi bírók, ime a kultuszkormány rendelete alapján hivatalból tagjai az állami iskolák gondnokságainak. Ugyanannyi, sőt jóval több ok szól amellett, hogy az igazgató-tanítók is hivatalból bejussanak a községi képviselőtestületekbe, ahol nemcsak felredobott s itt-ott félig-meddig elintézett írásban tehetné meg az iskolai mulasztásokra és számos más az iskolai belélet fokozására vonatkozó jelentéseit, kérelmét s panaszait, de előszóval és nyomatékosan is szerezhetne orvoslát. Ez emelne a tanítói állás tekintélyét, amelyre a tanítói hivatás tökéletesebb teljesíthetése céljából ez állásnak szüksége van. Amint a kir. tanfelügyelőségek a megyei bizottságokban, úgy az iskolák vezetői a községi tanácsban, hivatalból vegyenek részt. Az állami iskolák vezetői ma, ha községi adót nem fizetnek, még csak nem is szavazó polgárai a községnek, szóval csak jött-mentek, amint az ilyeneket a községbeliek nevezni szokták, a tanítói tekintély nem kis rovására. Az iskolák iránti érdeklődést is a községelöljáróiban, polgáraiban, csakis ez úton lehetne felébreszteni, fejleszteni s fenntartani: így nyerhetne a család, az iskola, a községgel szoros kapcsolatot. Nemcsak a család és iskola, hanem az egész község voltaképpen, mint egy nagy család érezhetné az egytűvé tartozandóság közérzését. Törvényes intézkedést kell tehát kivívniunk e cél eléréséhez. Könnyebben volnának szervezhetőek a dalárdák, ifjúsági egyesületek, patronáze egyesületek, napközi otthonok stb. Ezen kérdések megoldását, itt lehetne kellő eredménnyel felkarolni, keresztül vinni.

Bezárt ajtókon hasztalan kopogtatunk, de ha bent foglalunk helyet, sűrű szavaink, érveink folytonos nyomásával és szorgos utánjárassal előbb-utóbb célt érhetünk.

A gyermekvédelem kérdésének megoldása nemzetmentő nagy munka, egy új honalapítás. Itt a társadalom összes számottevő tényezőinek sorba kell állaniuk, de nekünk magyar néptanítóknak, a nemzet napszámósainak, e nagy mű létrehozásában, mint küzdő harcosoknak a legelső sorban kell állnunk! Nemcsak szóval, de tettekkel kell buzgótól hatnunk.

Rázzuk fel társadalmunk minden rétegét, ismerettségük felolvasó estéken s minden farsas összejövetelnél a nagy célt s teremtsük meg minden községben mielőbb a patronáze-egyesületet, melyből egyetlen művelt lélek sem vonhatja ki magát. Az államnak is támogatnia kell s támogatja is az e célt szolgáló egyesületeket.

Sok, temérdek munka vár a sivár kultúra mezején a nemzet napszámósaira. Ma még ezrelék tolongnak az analfabéták, százakra megy az iskola és a tanító nélküli községek száma. Paloták, szellős és világos termek helyett nyomorult egészségtelen putrikban összezúfoltnak a fejlődésre szoruló pályai lelkek.

Zülnek az erkölcsök, nincs iskola, üresek a templomok, telve a kocsmák és bordélyházak... mint oldott kéve széthullunk, mert nincs, aki összeterelje a nyáját!

Emeljétek fel a magyar kulturát!

Adjátok meg a tanítónak, ami a tanítóé, hogy élhessen már végre magaslatos hivatásának, szívvel, lélekkel, egész emberként. Fel kell menteni a magyar néptanítóság ideálisan gondolkodó lelkét a súlyos anyagi gondok alól, mely ma valódi hivatásait más kenyérkereső munkára szorítja, kényszeríti, különösen a családos tanítót. Ne börtöl, ne paragrafusokkal kényszerítsétek nemis hivatására. Az ily munkán nincs Isten áldása: zöld a termése, fanyar a gyümölcse! Függetleníteni kell a tanítói állást a maragatott gyámkodások alól. Kiskorúak szorulnak gondnokságra, mely intézmény a gyors ügymenetnek gyakran kerékkötője.

Avagy lehet-e gondnok az, akinek magának is gondnokra van szüksége?

Égető szükség van a tanítói állás tekintélyének emelésére. A szolgálati pragmatika mielőbbi életbe léptetésére, hogy az állás tekintélye intézményesen is súlyt adjon a tanító szavának. Még ma sok tekintetben lenyűgözött a magyar néptanító. Állása, foglalkozása éppen emiatt lesajnált.

A patronáze egyesületek megteremtésével és országos szervezésével, nemzet és honmentő nagy munka vár a magyar néptanítóságra, be kell ezt látania mindeneknek. Elvárhatja, megkövetelheti az egyház, az állam, a társadalom tőlünk hogy megfelelő e jogos várakozásoknak, betöltsük hivatásunkat.

De ismervé e munka terhét s nagy horderejét, viszont a magyar néptanítóság is joggal megkövetelheti munkájának méltó díjazását. El kell jönnie annak az időnek rövidesen, mikor a népnevelői munka méltánylásra fog találni. Kultuszminiszterünknek említt böles és a patronázsmunkaprogramot bőven felölélő rendelete felment attól, hogy itt e teendővel foglalkozzam, mindnyájan olvastuk, ismerjük.

Társadalmi ifeladatot képez az elhagyott árvák gondozása, a zülött erkölcsi szülők gyermekeinek megmentése, amely munkához szívvel-lélekkel segítő társul

szegődni, a társadalom, a nemzet minden igaz, hű fiának szigorú erkölcsi és hazafias kötelessége?

A régi magyar törvénykezés is megváltozott, amidőn az eltevélyedett ifjút a bíró a törvény kérlelhetetlen §§-aival sújtotta s az először megtévedt bűnös, megrögzött notorius társak közé jutott s ezekkel érintkezve, a büntettek számos nemével megismerkedve, megbarátkozva, büntetését elszenvedve, kikerült: a mi a büntetés célja: a javulás, e helyett megmetyelvezetten, kész betörővé vált. Az ily eshetőségeknek útját vágják a már életbeleptetett gyermekbíróóságok s ezek nemcsak társultak a patronázsegységekkel, de sok helyen annak vezetői is.

Nemes és ideálisan szép feladat az, melynek megoldása a patronázsegységek s ezekben reánk magyar népnevelőkre, magyar néptanítókra vár.

Ha 32.000 magyar néptanító dolgos keze megragadja a hegycsúcsra már megingott kis hólapdát, megindul, az aradat lavínává fejlődik a kis gombolyag, mely magával ragad minden szennyet s megtisztul a magyar társadalom, a magyar közélet!

Vállaljuk-e a nagy munkát? Kérdés sem lehet. Nem tagadhatjuk meg hivatásunkat — önmagunkat!

Vállaljuk szívvel-lelkel, azzal az igaz honfitói szeretettel, amellyel minden magyar néptanító hazája, nemzete egy jobb, boldogabb jövőjén csüng!

Szervezzük közsegenként, járásonként, megyénként és országosan a patronázsegységeket. Gyűléseink kiváló tárgyat e nagy feladat megoldásának kérdése képezze.

Kéz-kezet fogva «viribus unitis» lépünk a küzdelmes porondra, hadd teljesüljön végre nagy Széchenyink ama mondása: «Magyarország nem volt, hanem lesz!»

Szeretett kartársaim, gyengék e szavak, erőtlenek arra, hogy ily nagy, nemes eszmének megtestesítését csak egy lépésre is előbbre vigyék. De midőn e sorok megírására vállalkoztam, a szívemre hallgattam. Ha e gondolattal lehajtottam fejemet párnámra, lehúnyva szemeim álomra, az élet e rövid, de küzdelmes nagy forgatagában, a minden irányban tágongó, veszedelmes örvények torkábansok-sok ezer vergődő, már-már elmerült ifjú esdeklő arcát véltem látni. Tehetetlen vergődtem, tehetetlen, erőtlen egymagam s mikor eljött a nehéz álom után a derűs reggel, reátok — magunkra gondoltam. 32.000 magyar néptanító! Fel-fel nemes szívetek és lelketek önzetlen szeretetével, a honmentő munkára! Előre!

A fizikai szervezet szerepe a büntettek elkövetésénél.

Ira: *Éltes Mátvás.*

A gonoszítottakra való hajlamok kifejlődésénél a nemi és koron kívül nagy szerepet játszik a *fizikai szervezet*. Hogy e felől tisztába jöjjünk, hasonlítsuk össze a gonoszítottakra hajlamos ifjak testi szervezeteit az ilyenekre hajlammal nem bíró ifjakéval.

Elsősorban a *halandóság* és a *halálos* betegségek statisztikáját kell figyelembe venni. Mert ha a gonoszítottok között nagyobb halandósági számot találunk, mint ugyanabban a korban levő többi ifjaknál, akkor azok fizikai konstrukciója is gyengébb, értékesebb. Erre vonatkozólag a magyar kimutatásokban, sajnos, nem találtam adatokat; hanem annál

nagyobb értéke van az angol statisztikáknak. Angliában az 1887-től 1891-ig terjedő öt év alatt az 5—15 éves fiúk általános halandósága ezer után 3.7 volt; míg a javítóintézetekben elhelyezett ugyanily korú fiúk között ezerre 8.9 haláleset jutott. Eszerint tehát a javítóintézetekbe került fiúkat általában gyengébb szervezetűeknek kell tekintenünk, mint a nem vétkes fiúkat. Ugyanez áll a leányokra is. Ugyanis az 5—15 éves korban levő leányok átlagos halandósága ezer után 3.8 volt; de ez a szám ugyanazon koru büntetett és elítélt leányoknál 12.3-ra emelkedett ezer után. (*Morrison.*) Mivel pedig a javítóintézetekben megbetegedett gyermekek ápolása kifogástalan, sőt sok tekintetben talán gondosabb, mint a szülői házban ápolott beteges gyermekek ellátása, ennél fogva elmondhatjuk, hogy büntetett hajlamos gyermekek átlag gyengébb szervezetűek.

A halálozási számokon kívül az *árvák száma* is értékes adatokat nyújt, mert a korai, természetes halál kétségtelen bizonyossága a gyengébb életerőnek. Már pedig a javítóintézetek kimutatásai kétséget kizáróan bizonyítják, hogy a bűnös életmódra hajlamos gyermekek rövid életű szülőktől származnak.

Hazánk javítóintézeteiben 1905-ben elhelyezett 997 ifjú egyen közül 159-nek csak az atyja, 334-nek csak az anyja élt, 85 pedig teljesen árva volt. Összesen tehát 578 gyermek, vagyis a javítóintézetek lakóinak több mint a fele árva volt.

Dr. Kun és dr. Ládav kimutatásai szerint pedig² az 1884-től 1904-ig terjedő 20 év alatt 2309 ifjú egyen volt a magyarországi javítóintézetekben elhelyezve, akik között 1353 volt egészen vagy részben árva.

Angliában 1887-től 1891-ig terjedő öt év alatt 21360 gyermek volt javítóintézetben elhelyezve, akik között 8377 volt teljesen vagy részben árva. Az árvák ezen magas száma bizonyítékul szolgál arra, hogy a gonoszítottakra hajlamos gyermekek nagy része dekadens szülőktől származik s így azok fizikai szervezete gyengébb és értékesebb.

A testi állapot megítélésénél mérvado a *testmagasság* is. A testi növekedésben nagyon elmaradt gyermekek vagy öröklött fizikai szervezete gyengébb, vagy pedig oly viszonyok közt él az, melyek az élet-erőt megrontják. A javítóintézetekben elhelyezett gyermekeknél ezen gátló körülményeket rendszeresen együttesen feltaláljuk. Egy angol bizottság kétezer 11—12 éves javítóintézeti növendéken eszközölt mérések alapján arra az eredményre jutott, hogy ezek a hasonló korban levő iskolás gyermekeknél átlag 5 ang. hüvelykkel kisebbek voltak s hogy a brit gyermekek között sehol sem fordult elő annyi törpe növésű, mint a javítóintézetiek közt. Ez is bizonyossága a kiskorú bűnösök hiányos testi fejlődésének³

Fontosak a gyermekek *testsúlyára* vonatkozó adatok is. A tudományok ápolására alakult brit egyesület embertani szakosztályának kutatásai szerint egy javítóintézeti növendék átlag 24³/₄ ang. fonttal könnyebb, mint a normális gyermek. A javítóintézetben elhelyezett kiskorú bűnösök tehát testsúly tekintetében is elmaradnak többi társaiktól.⁴

Dr. Warmey 2 ezer javítóintézeti fiút és leányt vizsgált meg s közöttük sokkal több abnormalist fedezett fel, mint az összes többi iskolákban. A javítóintézetben levők 29¹/₂%-nál talált testi vagy szellemi

¹ L. kormányjelentés 1906. évről.

² «Kiskorúak Kriminálisai.»

³ Morrison idézett munkájában.

⁴ U. ott.

fogyatkozást, míg a rendes iskolába járó gyermekek-nél ezen fogyatkozások száma csak 17%-ot tett ki. Kétségtelen tehát, hogy a kiskorú gonosztevők nagy átlaga fizikailag és biológiailag kevésbé értékes anyagot képvisel.

Ezen fogyatkozások a gyermek életmódjára könnyen végzetessé válhatnak. Legnagyobb részük olyan népretegből kerül ki, mely keze munkájával tartja fenn magát: ezek tökéjét a csontok és izmok képezik s ha ezek nem kielégítők, akkor oly kereskedőhöz hasonlítanak, aki kevésbé értékes tárgyak árusításával foglalkozik. A vevők máshol vásárolnak. Igaz, hogy az alacsony termet, a kis testsúly még nem biztos jele a fizikai gyengeségnek, de a munkavásárlón rendszeren annak tekintik és azok a munka elnyerését sokszor gátolják. Emiatt részben, sokszor egészen kizárják őket a munkából s kénytelenek az elhulló morzsákkal beerni. A legkedvezőbb esetben is bizonytalan a megélhetésük; munkahiány esetén pedig teljesen kersét nélkül maradnak. Ez az oka, hogy a fizikailag gyengébb ifjú könnyen tévútra lép, még akkor is, ha bünső hajlamai nincsenek. Hiszen csak két választása van: vagy nyilvánosan koldulnia kell, vagy bünt kell elkövetnie, hogy megélhessen. Néha az egyikre, máskor a másikra szánja el magát; sokszor pedig mind a kettőre vállalkozik.

Mindéz mutatja, mily rendkívüli befolyása van a testi szervezetenek a büntettek elkövetésére. Ezen az alsóbb népretegek megélhetési viszonyainak javítása, egészséges táplálék és lakás nyújtása, továbbá a természetes életmód megkedveltetése által lehet csak segíteni, amiben szintén sokat tehet az iskola, s amint azt későbbben behatóan ki fogom fejteni.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Gyermekvédelem. *Gyermekvédelmi és Közegészségügyi híri folyóirat.* A Szombathelyi Fehér-Kereszt-Egyesület, a Tuberkulózis Ellen Vedekező Vasvármegyei Egyesület, a Dunántúli T. E. V. Szövetség és a Vakokot Gyámoltó Dunántúli Fiók-Egyesület hivatalos közlönye. Kiadóhivatal Szombathely, Köszegi-utca 4. — Énnyi gyermeket védő s a közegészség ügyet szolgáló egyesületek hivatalos lapját forgatjuk át s a *majusi* számnak közleményei közt bennünket mégis a lapnak a — *hirdetési* kapnak meg legjobban. Igen, az alkohol-ellenes napról, a tuberkulózis ellen való védekezésről, a társadalom- s a bűnesetekről és más hasonló tárgyakról szóló közlemények után azonnal ott találjuk az *Apolló, első szombathelyi mozgólépcsőszínház* hirdetését, amely ötéso gyermekjegyeket is ad. A lap következő oldalát egyetlen hirdetés foglalja el, amely feltűnő betűkkel adja tudtul az olvasónak, hogy *U. M. vendéglője a tanítók és jegyzők találkozóhelye*, hol kitűnő borok, trisszen csapolt Király-sör kapható. Tehát főként a tanítók és a jegyzők érdeklődésére számít ez a lap; de a lap programjától talán kissé messze eső útra csábítja a népnevelés és a közegészségügy híveit?

HIREK.

A fizetésrendezés ügye. Az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnöksége foglalkozott Országos Bizottságunk f. évi közgyűlésén hozott határozatok végrehajtásával és abban állapodott meg, hogy *Zichy János* gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak az egri egyházmegyei tanítókhoz intézett fontos válasza alapján újabb mozgalmat indít, hogy az állami és nem állami tanítók fizetése egységesen rendeztes-

sék, illetőleg, hogy a fizetésrendezésről szóló törvényben kifejezetten teljesen egységes fizetés állapíttassék meg a haza összes tanítói számára. A községi és hitfelekezeti tanítók a fenntartóktól csak az ily törvényes intézkedés alapján kérhetik majd, hogy fizetésüket az állami tanítóknak megállapított összegig kiegészítsék; már pedig akárhány fenntartó van, amelyik anyagi helyzeténél fogva ily fizetést meg tud és meg akarhat adni tanítójának. Feltétlenül szükséges volna azonban, hogy a törvényhozás a hitközségi és községi iskolai adó behajtását az állami adókat behajtó közigazgatási és állami hivataloknak kötelességévé tegye. Ily törvényes intézkedés mellett azután az iskolaszékek könnyebben vehetnének ki a tanítói fizetés rendezésére, az iskolák fejlesztésére megfelelő és szükséges iskolai adókat. Ezt az eljárást eddigelé a behajtás körüli nehézségek korlátozták. Megállapodott az elnökség abban is, hogy a törvényjavaslat közzététele után, amikor teljes tájékozódás lesz nyerhető a törvénynek összes intézkedéseiről, a szüikséghez képest, úgy a Tanács, mint az Országos Bizottság tagjait a további teendők megállapítása végett gyűlésre hívja egybe.

Halálozás. *Köves István* vönöczki róm kath. tanító folyó évi július hó 30-án a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 60-ik, tanítói működésének 38-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Nyugodjék békében.

TÁJÉKOZTATÓ.

Állások szervezése. (Többeknek.) Az iskolaszékek jogában áll egy megüresedett tanítói állást átszervezni tanítónői állásra, vagy a tanítónői állást férfitanítói állásra változtatni. Azt az iskola viszonyai állapítják meg, hogy milyen tanítóra van szükség. Az iskolaszék határozata az egyházi főhatóság jóváhagyása után végrehajtható. — **Tanítói földek bérbeadása.** A Rendszabályok 124. §-nak második bekezdése ezeket mondja: A kántortanítói vagy tanítói javadalomhoz tartozó ingatlanok eladásához vagy bérbeadásához pedig az iskolaszék határozatan és az egyházi főhatóság hozzájárulásán, kivül ha az állás be volna töltve, még az azokat haszonélvező kántortanító vagy tanító beleegyezése is szükséges.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

V. J. Győr. A városi rendőrkapitányság, mint a katona ügyek referense, megadja a szükséges választ kérdésére. Az ügyet onnan terjesztik az illetékes katonai hatósághoz elintézésre. — **F. M.** Miután a kerdezett ügyben tiltó rendelkezés nincs, az illető lehet iskolaszéki tag. Hogy ki nem választható meg iskolaszéki taggá, azt a Rendtartás elősorolja. — **P. B.** Igen, elvégezheti. — **P. I.** Újítsa meg kérését. — **Közös kút.** Pusztán celszerűségi kérdés az egész ügy. Mindenesetre kívánatos volna, hogy az iskolának és a tanítói lakásnak külön kútja legyen; ezt az iskolaszék a saját körében intézheti el. Celszerűbb megoldást a helyi viszonyok tüzetes ismerete nélkül igen bajos adni. — **B. I.** Feltűnik. — **V. I.** Az iskola és a tanítói lakás meszeltetését a fenntartó eszközli. Az iskola és a tanítói lakás külső és belső jókarban tartásáról a fenntartó gondoskodik. (Rendsz. 91. §.) — **Énektanár.** Legjobb lesz, ha az illetékes kir. tantfelügyelőségtől kér utmutatást. Az állás minősége és az iskolának adott segély természete határozza meg, hogy alkalmaztatása rendszeres-e, avagy csak ideiglenes. Ez utóbbi esetben megszakitás állana be alkalmaztatásában. — **B. M.** Az egyházi főhatóság rendelkezései lesznek irányadók. Ezt varja be.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata kötelezőnek nyilvánította a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a «Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyezsávanak egyszeri közlése 6 fillér. Csakis azon pályázatok közöltnak, melyeknek díja előre lefizettetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk. Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

Tótmegyerre a magyar tannyelvű róm. kath. népiskolához a VII. tanítói állásra aug. 20-ig pályázat hirdettek. Fizetése: az államtól 900 kor., a községtől 100 kor., 20 kor. kertilletmény és egyszobás lakás. Az ifjúsági énekkar sikeres vezetéseért a katolikus kör évi 100 koronát helyez kilátásba. Pályázhatnak zenében, kántori teendőkből és tót nyelvben is jártas nőtlen tanítók. *Iskolaszék.* 815 1—2

A nagyrépenyi (Nyitra m.) róm. kath. újonnan szervezett második tanítói állásra aug. hó 25-ére pályázat hirdettek. Fizetése: 1000 kor., kertilletmény 20 kor., természetben új szép 2 szoba, konyha, kamra, pince és padlásból álló lakás. A kántorságban segédkezni képes férfitanítók előnyben részesülnek. *Zsiska Mihály* plébános, isksz. elnök. 807 1—1

A csábi (Hont m.) osztálytanítói választás aug. 15-ről aug. 25-ére halasztatik el. *Hegedűs János* isksz. elnök. 810 1—1

A felsőzelei (vasuti állomás Nógrádszakál, posta Bussa, Nógrád m.) róm. kath. népiskolánál most szervezett tanítónői állásra pályázat hirdettek. Tanítási nyelv magyar. Javadalmazása: 100 kor. a községi pénztárból és 900 kor. államsegély. Lakás: előszoba, lakószoba, konyha, kamra. Az iskolaszékhez intézett kérvények aug. 25-ig hozzám küldendők. Szükségtel okmányok: keresztlevel, erkölcsi bizonyítvány, honossági bizonyítvány és tanítónői oklevél. Az állás szeptember 15-én elfoglalandó. *Horváth Béla* lelkész, isksz. elnök. 829 1—1

A szécényhalászi-i róm. kath. iskolaszék a II. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 100 kor. a hitközségtől, 900 kor. államsegély, két szoba, konyha, kamrából álló lakás és kert. A pályázatban csak tanítónők vehetnek részt. Pályázati határidő aug. 20. Kérvények az iskolaszékhez címezve Ludány (Nógrád m.) plébániahivatalhoz küldendők. *Radnai Győző* tanfelügy. plébános. 828 1—1

Róm. kath. helyettes tanítónő kerestetik hat hónapra, Pozsony megyébe. Leveleket fizetés megjelölésével kérek címre: *Czuczor Ilona* Zsigárd, (Pozsony m.) 837 1—1

A galgóczi (Nyitra m.) kilenc tanerős róm. kath. elemi népiskolánál osztálytanítói állás (most a második) megszűresedvén, annak betöltésére, pályázat hirdettek. Kötelességei: a törv. és a főgyűzmegei szabályzat szerint. Jövedelme: 1100 kor. fizetés, 360 kor. lakpénz, 20 kor. kertilletmény, 10 kor. irodai átalány, esetleges korpótlékok. Kérvények aug. hó 18-ig kéretnek a róm. kath. isksz. főt. elnökhöz. 852 1—1

A dunaszerdahelyi róm. kath. elemi iskolánál újonnan szervezett tanítónői állásra aug. hó 18-ig bezárólag pályázat hirdettek. Javadalmazása: államsegély 1000 kor., iskolapénztárból 100 kor., egy bútorozott szoba és 20 kor. kertpótlék. Kötelessége: a reábizandó osztályt a püspöki tanterv szerint tanítani. Zenében jártasak előnyben részesülnek. Az iskolaszékre címzett kérvények főt. *Vázsonyi József* esp.-plébánoshoz küldendők Dunaszerdahelyre. 844 1—1

Rózsavölgyi (Pozsony megye) kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazása rendes lakás, meléképületekkel, 420 korona földhaszonbér, 600 korona tandíj, 400 korona párbér, 72 korona segély a községtől, stóla és kézi szentmiséktől körülbelül 450 kor., kisebb kert a háznál, egy harmad holdnyi földterület a ház mögött, 2 öl fa a községtől. Kötelességeit a díjlel határozza meg. A pályázatok f. hó. 20-ig adandók be. Választás augusztus 22-én délután 4 órakor. *Iskolaszéki elnök.* 849 1—1

Egri érseki megye.

A monosbéli róm. kath. kántortanítóságra pályázók okmányaikat aug. 21-ig a belapátfalvai (Borsód m.) plébániára küldjék el. Az állás javadalma: rendes lakás, 1000 kor. jövedelem. Választás 22-én délelőtt 9 órakor. 813 1—1

Azonnali belépésre keresek jóhangú, önállóan végezni tudó segédkántort, tanítani nem kell. Fizetése havi negyven korona, teljes ellátás, mosás, ágynemű kivül. Személyesen jelentkezőknek előny. Jászárokszállás. *Nagy Lajos* kántor. 809 1—2

Az őfehértói (Szabolcs m.) róm. kath. tanítói állásra aug. 25-iki határidővel, mely napon a választás is megtartatik, pályázatot hirdetek. Javadalma: 1000 kor. Kertvátság 20 kor. Kényelmes új lakás. Kötelességei díjlel szerint. Kérvények iskolaszékhez küldendők. *Zlonkay Zsigmond* isksz. jegyző. 806 1—1

Erdőkövesdi róm. kath. iskolánál szept. 15-től dec. 31-ig terjedő időre kántortanítói helyettes állásra pályázat hirdettek. Fizetése havi 93 kor. 34 fill. és a kántortól stóladíjak. Pályázatok *Vágó Lajos* lelkész, Erdőkövesd (Heves m.) küldendők aug. 20-ig. Választás aug. 24. 805 1—1

A jászfényszaru 10 tanerős róm. kath. elemi népiskolánál újonnan rendszeresített 2 tertiánitói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: 1. A hitközségtől havi előleges részletekben 100 kor. 2. Lakáspénz 200 kor. 3. Kertilletmény 20 kor. 4. Államsegély 900 kor. és a korpótlék. Fölszerelt kérvények aug. hó 20-ig *Hebrony Kálmán* isksz. elnökhöz küldendők. Személyes bemutatkozás előnyös. A megválasztottak kötelesek az iskolaszék által kijelölt osztályban a püspöki tanterv szerint tanítani, isteni tiszteletken növendékekkel megjelenni és az ifjúsági egyesületben közreműködni. 822 1—1

Ecséd (Heves m.) róm. kath. iskolaszéke férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: évi ezer kor. és szabályszerű lakás. Kötelessége: egyik osztályban tanítani és a kántort helyettesíteni. Szabályszerű kérvények aug. 24-ig alulirothoz küldendők. *Huszka Endre* lelkész. 832 1—1

A saajóvámosi (Borsód m.) róm. kath. kántortanítói állás betöltésére augusztus 22-én délután 2 óra pályázat hirdettek. Fizetése: törvény szerinti lakás egy nyereghold kerttel, készpénzben: államsegélyből 28 korona, hitközségtől 150 korona, ezenkívül 200 kor. államsegély kérvényezés alatt áll. Párbér 30 köből rozs és 48 korona. Két bécsi öl tűzifa, három hold 444 öl szántóföld és temetőszállás. Pályázni kívánók folyamodványukat fölszerelve a saajóvámosi plébániahivatalhoz fennjelzett

időre küldjék be. Személyes megjelenés kívántatik. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Vasuti állomás: Boldva. 853—1

Csanádi egyházmegye.

Temesgyarmat róm. kath. iskolájához két férfitanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma egyenként: hitközségi: 800 kor., államszegély 140 kor., törvényszerű lakpenz, kerátaalány és irodaátalány. Köteles az iskolaszék által kijelölendő osztályt vezetni. Határidő *aug. 31.* Az állások szeptember 15-éig foglalandók el. Temesgyarmat, 1912. aug. 5. *Az iskolaszék.* 819 1—1

A **Kengyel** től róm. kath. osztatlan népiskolánál turesedésen levő kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Tanítói jövedelem: 800 kor., irodaátalány 12, egyéb atalányok 16 kor., kántori jövedelem: 35 kor., stóla 70 kor. = 933 kor. Lakás: 2 szoba, konyha, éléskamra, melléképületek, 38 m. tüzifa, melyből az iskola is fűtendő, 2 lánctűz, házikert. Tanítási nyelv magyar és horvát. Pályázók kötelesek a kántori teendőket végezni, mindennapi és ismétlőiskolát tartani. Orgonálás megkívántatik. Kérvények róm. kath. plébániához Kengyelő u. p. Dognicska (Krassó Szőrény m.) *aug. 25-ig* küldendők. Tanítónők is pályázhatnak. 850 1—1

Györi püspöki megye.

Fertőendréd (Sopron m., u. p. Petőházaigyar) róm. kath. tanítói állásra *aug. 20-ig* pályázat hirdetik. Fizetése: az 1907. évi XXVII. t. c. szerint. Kántoriakban köteles s gátlakozni. Kérvények *Lukács József* plébános címére küldendők. *Szabó János* isksz. jegyző. 833 1—1

Fertőszentmiklós (Sopron m.) róm. kath. 6 tanerős elemi iskolánál 2 férfi-osztálytanítói állásra *aug. 20-ig* pályázat hirdetik. Fizetése: egyenként 1000 kor. államszegélyrel, 20 kor. kertálatány, egy bútorozott szoba. Kötelessége: az egyik reábizott osztályban, az ismétlő iskolában pedig felváltva tanítani, a gyermekeket a templomba elkísérni, reájok felügyelni, a kántoriak minden ágában segédkezni. Egyéb kötelességei díjvelleten. Az állás szeptember 1-re elfoglalandó. Kérvények iskolaszék elnökhöz küldendők. *Médly József* plébános, isksz. elnök. 821 1—1

Szabadbarándi (Sopron m.) 4 tanerős iskolához pályázat hirdetünk. Fizetése: 1000 kor., bútorozott szoba, kertületmenny fejében szabad fűtés. Határidő *e hó 19-én.* Szláv nyelvet beszélők előnyben. *Iskolaszék.* 842 1—1

Bogyoszló (Sopron m.) községben, a róm. kath. népiskolánál az egyik osztálytanítói állomás megüresedvén, arra az alábbiak szerint *aug. 24-ig* pályázatot hirdetünk. Javadalma: különböző forrásokból, havi előleges részletekben egyezer kor. Lakás természetben, mely egy szobából áll. Kertületmenny kártalanítása címén, míg az illető nyelven szobájának a legszükségesebb bútorokkal való berendezése, takarításása s fűtése biztosítatik, ha másfél, a címen csak évi 20 koronát kap. Mint külön illetmény: a 1 1/2 kilométernyire fekvő Potyond fiókközség képviselőjében minden vásár- és ünnepnapon, valamint a nagybőjt alatt minden pénteken pap nélkül tartandó elvégzett litániáért egy koronát kap. Részletesen a díjvellet írja elő teendőit. Az iskolaszékhez címzett kérvények tőt. *Farkas Sándor* esp.-plébános úrhoz Bogyoszlóra küldendők. 845 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **kalocsai** róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egyik kántori tanítói állásra. Az állás javadalma: 1. 1400 korona törzsfizetés, 2. 360 korona lakásbér, 3. 23 korona kertületmenny, 4. 6 korona irodaátalány, 5. A törvényes korpótlék. A kérvények a kalocsai róm. kath. iskolaszékhez intézve *Boromisza István* apát-kanonok, plébános címére küldendők. A pályázat határideje *augusztus 20-án.* A megválasztott köteles állását f. é. szeptember 2-án elfoglalni és a Kalocsai érseki Róm. Kath. Tanító-egyesületbe belépni. *Az iskolaszék.* 846—1

Kassai egyházmegye.

A **homrogdi** (Abauj-Torna m.) róm. kath. iskolaszék az újonnan szervezett elemi népiskola I. tanítói állására pályázatot hirdet. A tanító fizetése természetben való

tisztességes lakáson s kerten kívül az államszegélyvel együtt 1000 kor. A választás *aug. 21-én* d. e. 9 órakor Homrogdon lesz. A pályázók személyes megjelenése nem szükséges, ha mégis megjelennek a hitközség sem fuvar, sem napidj címén semmiféle összeget megtéríteni nem fog. Pályázati kérvények a választásig *Makovszky Ferenc* isksz. elnökhöz, Léh (Abauj-Torna m.) küldendők. 820 1—1

A **boldogkőváraljai** kántortanítói választás (Nepnevelő 32. sz.) közbejött akadályok miatt *nem augusztus 22-én,* de augusztus 29-én lesz megtartva. 858 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **nagyvárad-velencei** róm. kath. fiúiskolánál megüresedett tanítói állásra pályázat hirdetik. A tanító kötelessége: az I—II. egyesített elemi osztályokat vezetni, a kántort támogatni és akadályoztatása esetén helyettesíteni, a téli hónapok folyamán tanítótársával felváltva a déli órákban az iskolában maradt tanulóknak felelt felügyeletet gyakorolni. Javadalmazása: alapfizetés 900 kor., 15 katasztrális hold szántóföld haszonélvezete és lakbér fejében 420 kor. A folyamodványok kelletlen felszerelve *aug. 15-ig* a nagyvárad-i lat. szert. Püspökséghez címzendők és *Halász Gyula* plébánoshoz Nagyvárad-Velencére küldendők. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni. 804 1—1

Ermihályfalván (Bihar m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat. Jövedelme: 16 hold 630 négyszögöl szántóföld, 1584 négyszögöl rét haszonélvezete (most 200 kor.) Egyházmegyei főpénztárból 36180 kor., hitközségtől 11069 kor., misék után 300 kor., államszegély 400 kor., stóla, szabad lakás és 400 négyszögöl kert. Tanterem fűtésére és tisztogatására 140 kor. Mindenemű adóit maga fizeti. Kötelessége díjvelletlen részletesen. Választás *aug. 21-én* délelőtt. Személyes megjelenés előnyös. Állás szeptember 1-én foglalandó el. Kérvények *Szöke János* plébános Ermihályfalva küldendők. 826 1—2

Nyitrai püspöki megye.

A **vágtapolczai** róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra ezennel pályázat hirdetik. Tanítónők is pályázhatnak. Javadalmazása: községtől 400 kor., államszegély 600 kor., faatalány 70 kor., kertületmenny 20 kor. és háromszobás lakás. A kelletlen felszerelt kérvények *aug. hó 25-ig* a Róm. kath. iskolaszék címére Vágtapolczára (Zsolna mellett) küldendők. 811 1—1

A **vághegyesi** róm. kath. iskolaszék a megüresedett tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetés: államszegélyből 900 kor., községtől 100 kor. A kelletlen felszerelt kérvények a Róm. kath. iskolaszék címére Vághegyesre, (u. p. Vágtapolczára) *aug. hó 25-ig* küldendők. 812 1—1

Trencsén megye puhói völgyében fekvő 2300 hívővel bíró **Fehérhalom** község róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: a törvény biztosította rendes, államszegélyes fizetésen felül misék-ből, temetéséből és offerákból vagy 300 kor., mellékjövdelem (ének misé 1 kor., temetésnél minden ének 1 kor.), azonkívül a hitel- és fogasztási szövegekzetek kövveinek vezetéséért 400 kor. Az egyházi ének tanításáért külön tiszteletdíj. Kántori kötelesség: a szóltásban levő isteni tiszteletken és szertartásokon való közreműködés a nagy szünidő kivételével, amikor is csak a fizetett nagymiséken és a hívőkért (pro populo) mondandó miséken köteles orgonálni, máskor egészen szabad. A tót nyelvben való jártaság megkívántatik. Pályázati határidő *aug. 24.* A pályázók a választás napjáról és esetleg az azon való megjelenés szükségességéről külön fognak értesíteni *Iskolaszéki elnök.* 818 1—2

A **lótosi** államilag segélyezett róm. kath. kántortanítói és egy tanítói állásra pályázat hirdetik. Kántortanítói jövedelem 1400 kor. II-ik tanító jövedelme 1000 kor. Lakás és fa biztosítva. A pályázattal házaspár, vagy jegyesek előnyben részesülnek. A folyamodványok *aug. 20-ig* beküldendők az iskolaszéki elnökhöz. Lótos, u. p. Óbeszterce, (Trencsén m.) Tót nyelv ismerete szükséges. 830 1—1

A széppataki (Krivoklati) áll. segélyezett róm. kath. iskolánál megüresedett tanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelem: ezer korona alapfizetés, kvártély és tűzifa természetben. Pályázók oklevél hiteles másolatával és működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket *Chocholus Bálint* poroszkai plébánoshoz aug. 20-ig küldjék be. 835 1—1

A felsőrícsői (Trencsénmegye) róm. kath. tanítónői állásra pályázatot hirdettek. Javadalma: kiegészített államszegéllyel 1000 korona, kert, lakás. Államszegély az állás betöltése után biztosítva van. A jövő tanévben köteles eddigi lakásával megelégedni; 1913-ban lakását átadják. A tót nyelv ismerete szükséges. Felszerelt kérvények aug. 31-ig alulírott elnökhöz küldendők. Választás szeptember hó 1-én délután 3 órakor tartatik meg. Alsórcsói, *Csajda Imre* plébános, iskolaszéki elnök. 847 1—1

Pannonhalmi főapátság.

Ravazdi róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 500 korona a hitközségtől, 500 korona államszegély. Kertiletmény 20 korona, lakás egy butorozott szoba (ágyennelűn kívül). Az ismétlők egy csoportját oktatja, szükség esetén a kántoriakban segítkezik, Díjlevélben bővebben. Kellően felszerelt folyóiradványok aug. 24-ig *Barna Athanasz* plébánoshoz küldendők Ravazdra. Állás szept. 24-én elfoglalandó. 859 1—2

Pécsi egyházmegye.

A laskafalui róm. kath. iskolánál férfitanítói állásra aug. 20-ig buzárdiag pályázat hirdettek. Jövedelme: 1000 kor. készpénz, egy szoba és 120 kor. pótlék. Köteles a kántoriakban segítkezeni. Tannyelv magyar, előny, ha németül is beszél. Laskatalu, (Baranya m.) *Müller Károly* plébános, isksz. elnök. 803 1—1

A mecsekszabolcsi róm. kath. iskolaszék a II. sorsz. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: két szoba, konyha és kamrából álló lakás, 400 □ ol kert, a hitközségtől 632 kor. és 8 köbméter kemény hasábfá. Az államtól 328 kor. fizetéskiegészítés. Kötelességek díjével szerinti. Pályázati határidő aug. 17. Az állás szept. 8-án elfoglalandó *Mayer György* isksz. elnök. 816 1—1

A tolnai (Tolna m.) róm. kath. elemi népiskolánál nyugdíjba lép s folytatn megüresedett tanítónői állásra az is olaszék aug. 18-ig terjedő határidővel pályázatot hirdet. A tanítónő javadalma: a hitközségi pénztárból 788 kor. törzsfizetés havonként előre fizetve, 40 kor. faváltás, ismétlő-skoláért, a midőn a sor reá kerül, 60 kor., amelyből a javadalomba évi 12 kor. van beszámíva és 360 kor. lakbér. Az államtól fizetéskiegészítés címén 160 kor. A megválasztott tanítónő köteles állását szept. 1-én elfoglalni, egy az iskolaszék által reábizandó osztályt önállóan vezetni, az ismétlő iskolásokat a ráeső sorrendben oktatni, a gyermekeket vallásos és hazafias szellemben nevelni és a pécseyházmegyei róm. kath. tanítóegyesületbe rendes tagul belépni. Hiteles okmányokkal felszerelt kérvények aug. 18-ig iskolaszéki elnök-nél nyújtandók be. *Fekete Agoston* prépost plébános, isksz. elnök. 817 1—1

A kajlaci róm. kath. iskola osztálytanítói állására aug. 21-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: hitközségtől 100 kor., az államtól 900 kor., egyszobás lakás és 1/4 hold kertiletmény 20 kor. Kötelessége: a rábizott iskolában tanítani, a gyermekeket a templomba vezetni és azokra felügyelni, szükség esetén, ha férfitanító választatik meg, a kántoriakban segítkezeni, a Pécseyházmegyei Róm. Kath. Tanítóegyesületbe belépni és magát az egyesület alapszabályainak mindenben alávetni. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények a kajlaci róm. kath. plébániahivatalhoz intézendők az Iskolaszék címére. 838 1—1

Liget fiókközségben a róm. kath. kántortanítói állásra aug. 20-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: 200 kor. minden napi, ismétlő tandíjjátság a poltikai község pénztárból. Stolaris 30 kor., 5 kat. hold 1557 □ ol szántó, 853 □ ol rét, 70 kor. 50 fill. (B rletben 370 kor.) Párber természetben, munkaváltás, fapénz 503 kor. (Mostani árban 600 kor.) Fizetéskiegészítés államtól 214

kor. Összesen: 1000 kor., két kis kert. Tannyelv magyar, német nyelv bírása előnyös. Személyes megjelenés kívánatlik próbával. Választás aug. 26-án délelőtt. Kötelessége osztályban 6 osztályban és ismétlők nevelni és tanítani, az egyházmegyei tanítóegyesületbe belépni és az alapszabályoknak magát alávetni. Kérvények Magyar-székre (Baranya m.) küldendők. *Kemény Boldizsár* esp. plébános. 840 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A murányhosszúréti (Gömör m.) róm. kath. népiskolánál államhoz való kinevezés folytán megüresedett kántortanítói állásra aug. 20-ig pályázatot hirdettek. Jövedelme: 1120 kor. készpénz, havi előleges rész etekben, 12 szelér tűzifa, melyből a tanterem is tüstetik és stóla. Tiszteletes lakás kerttel Tankötelesek száma 35. Vasuti állomás és posta helyben. Közel fekvő város miatt családós tanítóknak előnyös. Népének tót. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. *Neuman János* plébános. 814 1—1

A budaszállási (Nógrád m.) róm. kath. tanítói állásra aug. 20-ig pályázat hirdettek. Javadalma: 2 szobás lakás, konyha, kamara, istálló, 1108 □ ol szántó 20 kor., kert, 14 ürm. fa 56 kor., párber 1760 hl, rozs 137-63 kor., szénáért 30 kor., poltikai községtől kapott föld értéke bemunkalással 16 kor., államszegély 600 kor., tandíjpótlás 96 kor., párberpénz 44 kor., az iskola fűtése-, tisztítatásáért 320 hl. rozs 25 kor. Kötelessége: osztály iskola vezetése, ismétlők oktatása, hittan tanítása és ünnep-vasárnapokon a litániák végzése. Tót nyelv ismerete szükséges. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. *Divény, Szokolovszky Benze* plébános. 843 1—1

Szatmári egyházmegye.

A fessőbányai (Szatmár vármegyei) négytanítós róm. kath. fiúiskolánál egyik tanítói állásra aug. 20-ig pályázat nyitattik. Alapfizetés 1000 korona, tandíjkapótlás 74 korona, fára 146 korona, az iskola fűtőéhez fára 84 korona, kertiletmény 20 korona; lakás: két szoba, konyha, kamra, két pince, két láskamra. Felsőbánya, *Pály Ede* esperes-plébános. 857—1

Szepesi püspöki megye.

Szepes-Lándok róm. kath. kántortanítói állásra aug. 15-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: készpénzben, természetben és államszegély 1000 kor. Be nem számítható mellékjövedelem 400 kor. Tannyelv: tót-magyar. 627 5—5

A veszelei róm. kath. iskolánál III. tanítói v. tanítónői állásra aug. 24-ére pályázat hirdettek. Javadalma: 1. 900 kor. államszegély. 2. 100 kor. a községtől. 3. 20 kor. kertiletmény és lakás. Veszele, (Árva m.) Iskolaszék megbízásából: *Meress István* isksz. jegyző. 834 1—1

Ménhárdi álmilag segélyezett róm. kath. kántortanítói állomásra szeptember 1-ig pályázat hirdetik. Törvényes fizetéssel, lakással. Posta, telefon helyben. *Iskolaszék.* 831 1—1

A «Népnevelő» f. évi 29. számában közölte a lipómaluzsina kántortanítói állásra a pályázati határidő szeptember 4-ig meghosszabbított. Kérvények augusztus végéig egyházközségi tanfelügyelő úrhoz Lipóújvárra küldendők. *Hornáth István* plébános. 827 1—1

A löcseszentannai róm. kath. kántortanítói állomásra aug. 18-ára pályázatot hirdetünk. Javadalmazás: 1000 kor. államszegéllyel. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék.* Kőperény, u. p. Löcse. 839 1—1

A puczói kántortanítói állásra aug. hó 25-ig pályázat hirdettek. Fizetés 1200 korona, rendes lakás és gazdasági épületek. Cím: *Hanzély Ferenc* iskolaszéki elnök, Puczó, Árva m., p. Medzibogy. 855 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A királyfalvai (Vas m.) róm. kath. elemi iskolánál az osztálytanítói állomás üresedésébe jövőn, círe aug. 25-re pályázat nyitattik. Javadalma: 800 kor. a hitközségtől, 200 kor. államszegélyből, 20 kor. keripótlék, egy bútorozott szoba fűtéssel, takarítással. Kötelesség: az I—II. vegyes osztályt vezetni és a kántori teendőben segéd-

kezni. Tannyelv magyar-német. A kellően felszerelt kérvények aug. 24-ig bezárolag aulirothoz küldendők. Csak férfitanítók pályázhatnak. Az állás azonnal elfoglalandó. Kurályfalva, (Vas m.) *Baumgartner Terenc* tb. kanonok, esp. plébános, isksz. elnök. 841 1—1

A **jobbágyujfalui** (Vas m.) róm. kath. népiskolánál újonnan szervezett II. tanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: államsegéllyel együtt 1000 kor., 10 m. puha hasábia, melyből a tanterem is fűtendő, 2 szobás lakás, konyha, kamra és kert. Kötelessége az ismétlő-iskolákat is tanítani. Állás szept. 1-én foglalandó el. Választás aug. 18-án. Pinkamiske. *Sandhofer József* plébános, isksz. elnök. 808 1—1

A **vaspöri** (Zala m.) róm. kath. népiskolánál az újonnan szervezett másodtanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalma: 900 kor., államsegély, 100 kor. az iskola pénztárából, 20 kor. kertilletmény. Lakása az új iskolában 2 szoba, konyha, kamra. Kötelessége: egy tanteremben tanítani, az ismétlősöket felváltva oktatni. Tanítónak is pályázhatnak. Tanítónó választása esetén a kézimunka tanítás is kötelező. Választás aug. 25. Az állás szept. 1-én foglalandó. Kérvények *Klaffl Mihály* plébánoshoz. (Zalahashágy—Rimány) intézencök. 823 1—1

A **rábahidvegi** róm. kath. iskola az egyik férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: hitközségtől 560 kor., kántortanítótól 240 kor., államtól 200 kor., egy bútorozott szobából álló lakás fűtéssel és tisztogatással. Kötelességei: az iskolaszék által kijelölt osztályokat önállóan és az ismétlősöket felváltva tanítani. A kántoriakban mindenkor díjtalanul segédkezni és a kántort helyettesíteni. Csak női nem férfitanítók pályázhatnak. Személyes megjelenés előnyös. Pályázati határidő aug. 20. Választás aug. 25. Az állás szept. 15-én foglalandó. *Frim Gyula* isksz. elnök. 824 1—1

Németujvár (Vas m.) anyaegyházhoz tartozó **Kiskolozsvár** hitközségben a róm. kath. kántortanítói állásra aug. 25. délelőttre pályázat hirdettek. Evi jövedelme: a) tanítói: Földmegváltás 100 kor., hitközségi pénztárból negyedévenként előleges részletekben 310 kor., tandíj 360 kor., 8 öl puha tűzifa házhoz szállítva 80 kor. b) Stolaris jövedelem temetések után körülbelül 10 kor. c) Államsegély 140 kor. Ezekon kívül lakás vízvezetékekkel és kert Vasuti állomás fél órányira. Tanítási nyelvi magyar-német. Nők is pályázhatnak, de megválasztása esetén köteles az évi 12—15 temetéshez kántortól gondoskodni. Köteles a tanköteles gyermekeket vallási-kölsi és hazafias oktatásban részesíteni, hittant tanítani, továbbá az iskolaszék megkeresésére «Rözsafüzert» tartani külön díjazás nélkül. Kellően felszerelt kérvények a németujvári róm. kath. plébániára küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 825 1—1

Horvátlövői (Vas m., posta Pornóapáti) horvát nyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: államsegéllyel 1000 kor. a javadalmi jegyzőkönyv szerint. Személyes megjelenés kívánatik, megválasztás után utókötsége megérül. Választás aug. 25. délelőtt *Iskolaszék*. 853 1—2

Veszprémi egyházmegye.

Zsid (Zala m.) róm. kath. elemi népiskola újonnan szervezett osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Fizetése: hitközségtől 100 kor., államsegélyből 900 kor., egy bútorozott szoba, fűtés és takarítás. Kötelessége: iskolaszék által meghatározandó osztály, nemkülönben az ismétlő férfiosztályban a gyermekeket tanítani, kántort teendőket minden ágában díj nélkül segédkezni. Csak férfitanítók pályázhatnak, személyes megjelenés nem szükséges, de okmányaikkal felszerelt kérvényeiket pályázók aug. 17-ig iskolaszék elnökségéhez terjesszék be. Megválasztott az állást szept. 1-én tartozik elfoglalni s a «Gondviselés» alapnak tagja lenni. 786 2—2

A **balatonberényi** osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: államsegély 600 kor., iskolapénztárból 400 kor., bútorozott szoba fűtéssel. Köteles az iskolaszék által kijelölt osztályokat és ismétlősök felét tanítani, a kántorságban segédkezni, «Gondviselés» alapnak tagja lenni. Választás aug. 18-án. Állás 1912. szept. 1-én foglalandó. *Iskolaszék*. 836 1—1

Váci egyházmegye.

Kóka (Pest m.) róm. kath. iskolaszéke két rendes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: I. sz. állás: A községi közpénztárból évi 800 kor., tüzfaváltság 64 kor., kertilletmény 20 kor., lakaspénz 240 kor., államsegélyből 136 kor. III. sz. állás: A községi közpénztárból évi 800 kor., tüzfaváltság 64 kor., természetben lakás, 576 öl kert, melynek kat. tiszta jövedelme 6 kor., államsegélyből 130 kor. Kötelesség mindkét álláson: a rabizott osztály vezetése, a gazd. ismétlőben az elméleti tárgyak díjtalan tanítása, mindkét iskolában a hitván tanítása, a gyermekeknek misére, körmezekre elkísérése még szünnapok alatt is, a főhatósági rendeletek isk. köz. Rendszabályok pontos betartása, belépés az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe és a kerületi tanítói egyesületbe. Előnyvel bírnak, kik gazdasági tanfolyamot hallgattak, vagy kézimunkatanításra (slójd) képesítették. Határidő aug. 21. Állást köteles szept. 1-én elfoglalni s fizetését e naptól élvezni. *Trungel János* elnök. 848 1—1

Kántorságban tökéletesen jártas okleveles segédtanítót keresek. Kötelessége tanítás mellett kántoriakban helyettesítés. Fizetése havi 30 korona, mosás, világításon kívül teljes ellátás. Önállóságra rövidesen számíthat. Tatárszentgyörgy (Pest), *Csösz Pál* kántortanító. 854 1—1

Jeles oklevéllel és több évi gyakorlattal bíró okl. tanítónak magyar és német nyelvismerettel állást keresek kath. iskolánál. Pusztára is elmegy. Cim: «Népnevelő» kiadóhivatalban. 787 2—3

Tanítóképző negy osztályt és osztályképesítőt végzett egyen tanítói állást keres csekély díjazás mellett. Helyettesítést is elfogadok. Cim a kiadóhivatalban. 851 1—1

Egy gyermek, ki a német nyelvet elsajátítani akarja, szeptembertől teljes ellátással fölfogadtatik. Bővebbet levélileg *Schwarz József* tanítónál Szepes-Duránd. 856—1

Dallamos praludiumok az összes hangnemekből 4 kor.
Miatyánk, Üdvözlégy (ének) 2 kor.
Ünnepi daloskönyv gyermekkarra 3 kor. vegyeskarra 3 kor.
Népszöveg-ségi induló férfikarra 75 fillér. Megrendelést kér
Kontor Elek kollegánk Budapest, II., Albrecht-út 7. szám.

PÁRTOLJUK A HONI IPART!

Uj szab. keverék! 797-3 Teljesen fénytelen.

FRANCO szállítja a miniszterileg ajánlott s többszörösen kintüntetett, mely fekete, hamar száradó, tartós és használatkés

iskolatábla-mázat.

Egy 1/2 bádogszelence 3/4 kg. 18 m² ter. K 7.—
" 1/2 " " 3/4 " 9 m² " " 3.60
" drb iskolatáblamáz ecset " " " 2.—
" palack legfinomabb hig. piros vonalozó festék ecsettel " " " —.80
Ragasz, szállítólevél " " " " —.40

Uj mázolásai és vonalozási utasítások. **Greschik Gyula, Lőcsén.**

TEPLOMI ORGONÁK!

Javításokat, átalakításokat, hangolásokat legjutányosabb áron, lelkiismeretesen eivállal öt évi jótállás mellett, bármely vidéken **MEZEY GÉZA**, orgonaépítő, Budapest, VII. kerület, Fűrészt-utca 19. szám.